

Մ աշտոցի Ա րձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցույ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
Փետրուար 2010 (ԺԷ տարի թիւ 6)

www.sourphagop.org/mashdots

Այս թիւով...

Խմբագրական՝

Ամէն օր Վարդանանց է Էջ 2

Փետրուար ամսուան բացատրական
բառարան: Էջ 3-5

Ս. Թեոդորոս Զօրավար,
Փետրուար 14,
Բուն Բարեկենդան,
Մեծ Պահք,
Մեծ Պահքի Կիրակիները,
Տեառնընդառաջ,
Ղեւնդեանք

Նորահրաշ՝ Ս. Վարդանանց շարական Էջ 6
Եկեղեցական բառարան: Էջ 7

Յորդանան,
Նոր Կիրակի,
Շապիկ,
Ոսկեանք

Յիսուսի խոստումը Էջ 8

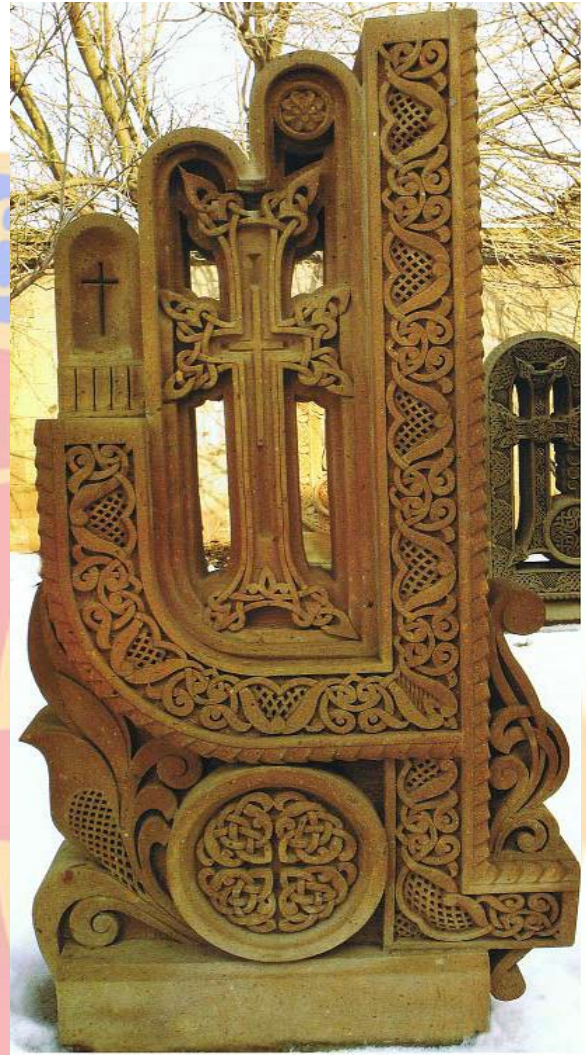
Յիսուս կը կանչէ Մատթէոսը -Ղեւին Էջ 9

Յիսուս կը քալէ ջուրին վրայէն Էջ 10

Եզակի գիրեր: Էջ 11

Ո՛րն է ճիշդ պատասխանը: Էջ 12-15

Կարճ լուրեր Կիրակնօրեայէն Էջ 16

Վ...Վարդանանք

Խաչքարի հեղինակ՝
Ժողովրդական վարպետ,
ՌՈՒԲԵՆ ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ

Ամսուան Համարը

«Ի՞նչ է հաւատքը: Հաւատք՝ կը նշանակէ վստահ ըլլալ այն բաներուն՝ որոնց կը յուսանք, եւ համոզուած ըլլանք այն բաներուն՝ որոնք չեն երեւիր: »:

Եբրայեցիս 11.1

Խմբագրական՝

Ամէն օր Վարդանանց է

Սփիւքի տարածքին ապրող բոլոր հայերուն համար ամէն օր Վարդանանց պէտք է որ ըլլայ եթէ այս հայապահպանումի պատերազմին մէջ մեր դիմագրաւած դժուարութիւններուն յաղթելու յոյսը վառ կ'ուզենք պահել:

Իւրաքանչիւր օրուան ծագող արեւուն հետ «ճերմակ ջարդ»ի սուրն է որ կը ճօճէ, քիչ մը ես օտարացնելով բոլոր անոնց որոնք օրէ օր կը նուազեցնեն իրենց դիմադրականութիւնը եւ կը նօսրացնեն իրենց հայկականութիւնը, օտարութեան պայմաններուն մէջ:

Թշնամիին միջոցներն ու կարողութիւնները մեր ունեցած միջոցներուն ու կարողութիւններուն բազմապատիկն են: Մեր շարքերուն մէջ «Վասակեան» ըմբռնումի հաւատացողներուն թիւը տարուէ տարի կ'աճի: Այս բոլորին մէջ սակայն, մեր ռազմավարութիւնը պէտք է մնայ Վարդանանց շունչով սերմանուած որպէսզի այս մաշումի պատերազմը մենք հասցնենք Վահանեանց յաղթական եզրափակումին: Ահաւասիկ այս ռազմավարութեան երեք հիմնաքարերը:

1. Զգիջիլ:

Նկարագրի տէր անձ մը պէտք է գիտնայ երբ պէտք է հաստատ կենայ իր կեցուածքին վրայ ու որոշէ թէ ամէն գնով իր սկզբունքը եւ գաղափարը պիտի պաշտպանէ: Ահա այդ ըրաւ Վարդան Մամիկոնեան ու մերժեց զիջիլ Քրիստոնէութենէն ըսելով «այս հաւատքէն մեզ ոչ ոք պիտի շեղէ»:

2. Մերժել

Երբեմն մեզի պէս մտածող անձերուն թիւը քիչ կ'ըլլայ, իսկ հակառակորդներունը՝ շատ: Բայց թիւով մեծ խումբը կրնայ նոյնքան զօրաւոր չըլլալ որովհետեւ նոյնքան համոզում չունենար եւ նոյնքան բուռն ձեռով չի հաւատար իր գաղափարին: Ահա այսպէս է որ հայ քրիստոնէաները թէեւ թիւով նուազ էին պարսիկներէն բայց իրենց հաւատքին մէջ աւելի զօրաւոր ըլլալով, մերժեցին ընդունիլ Յազկերտի առաջարկը:

3. Համբերել

Վարդանի եւ իր 1036 ընկերներու նահատակութիւնով սկսած պատերազմը ւարտեցաւ 33 տարիներ ետք իր եղբորորդի Վահան Մամիկոնեանի յաղթանակով եւ 484 թուականի Նուարասիկի մէջ ստորագրուած դաշնագրով: Այս դաշնագրով Պարսիկները կ'ընդունէին Հայոց պայմանները:

- ա. Հայաստանի շնորհել ինքնավարութիւն,
- բ. Քրիստոնէական պաշտամունքի ազատութիւն,
- գ. Ատրուշաններու վերացում

Ահա այսօր, Վարդանանցէն 1,559 տարիներ ետք, մենք ո՞րքան հաւատարիմ ենք Քաջ Վարդանին եւ մենք ալ մեր կարգին

1. Վարդան Մամիկոնեանի պէս հաստատ կը մնանք մեր Քրիստոնէական սկզբունքներուն վրայ
2. Հակառակ անոր որ մեր շուրջը շատ աւելի է թիւը անոնց որոնց հաւատամբը խտոր է մեր Հայ Քրիստոնէայ սկզբունքներուն ու ասանդութիւններուն, եւ
3. Մենք այս բոլորին կը դիմադրենք համբերութեամբ եւ Քաջ Վարդանին պէս կ'ըսենք՝

Քանզի Հայր Մեր զՍուրբ Աւետարանն Գիտնմք եւ Մայր զԱռաքելական Եկեղեցի Կաթողիկէ

«Մաշտոցի Արձագանգ»
Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի կամաւոր խմբակը
Թամար Գիզիրեան, Վերժին Գիւպթանճեան, Յասմիկ Նաճարեան, Գարու Մանուկեան,
Շողիկ Նաճարեան, Յասմիկ Գանաճեան, Շաղիկ Պոյաճեան, Թորոս Պապիկեան

Փետրուար ամսուան բացատրական տօնացոյց

- Բշ. 1 Ս. Ատովմանց Զօրավարացն
- Գշ. 2 Ս. Սուքիասանց Վկայիցն
- Եշ. 4 Ս. Ոսկեանց Քահանայիցն
- Շբթ. 6 Ս. Սահակ Պարթեւ
- Գշ. 9 Ս. Ղեւոնդեանց
- Եշ. 11 Ս. Վարդանանց Զօրավարացն եւ 1036 վկայիցն
- Շբթ. 13 Կոստանդնուպոլսոյ 150 Հայրապետներուն
- Կիր. 14 Բուն Բարեկենդան (Մեծ Պահքի Ա. Կիրակի)
Տեառնընդառաջ
- Բշ. 15 Ա. օր Մեծ Պահքի
- Շբթ. 20 Ս. Թէոդորոս Զօրավարին
- Կիր. 21 Արտաքսման (Մեծ Պահքի Բ. Կիրակի)
- Կիր. 28 Անառակին (Մեծ Պահքի Գ. Կիրակի)

Սուրբ Թէոդորոս զօրավարը համաքրիստոնէական սուրբ է, որուն յիշատակութիւնը Հայ եկեղեցին կը տօնէ Մեծ պահքի առաջին շաբաթ օրը:

Ըստ վարքագիրներու ծնունդով Ամասիա քաղաքի Սարու գիւղէն էր, քրիստոնէայ բարեպաշտ ծնողներու զաւակ:

4-րդ դարու սկիզբէն Դիոկղետիանոսի հալածանքներու ժամանակ, ապացուցելու համար կուռքերու հնարովի և կեղծ ըլլալը, գիշերով կրակի կը մատնէ հեթանոսական Ռէա չաստուածուհիի մեհեանը: Այս արարքին համար բանտ կը նետուի և մեծագոյն չարչարանքներէն յետոյ 306թ. կը նահատակուի՝ այրուելով կրակի վրայ:

Սուրբ Թէոդորոս զօրավարը յայտնի է նաև որպէս «վիշապասպան», որ քաջութեամբ ու հաւատքով յաղթեր է հսկայ վիշապի:

Օտար եկեղեցիներուն մէջ յայտնի է նաև «Դիոն» անուամբ, որ յունարէն կը նշանակէ «նորեկ» զինուոր:

**Ի՞նչ կը տօնենք
Փետրուար 14 ին:**

Երբ մեր շուրջը St. Valentine կը տօնուի, մենք պէտք է յիշենք թէ Հայ Եկեղեցին այդ օրը Տեառնընդառաջ կը տօնէ: Տեառնընդառաջը, 40 օրուայ Յիսուս Մանուկին տաճար տարուելու եւ Աստուծոյ նուիրուելու օրն է: Նախորդող գիշերը, 13-ին արարողութիւն տեղի կ'ունենայ եկեղեցոյ մէջ, կրակ կը վառ են եկեղեցոյ բակին մէջ ու հաւատացեալներ իրենց մոմերը վառելով տուն կը տանին:

**Ե՞րբ կը տօնենք
Բուն Բարեկենդանը:**

Բարեկենդան կը նշանակէ ուրախութեան եւ ճոխութեան օր ու կը խորհրդանշէ Ադամի ու Եւայի երջանիկ կեանքը դրախտին մէջ: Ան Ս. Վարդանանցի յաջորդող Կիրակին է, եւ որուն յաջորդող Երկուշաբթին կը սկսի Մեծ Պահքը: Հայերը Բուն Բարեկենդանին կը ծպտուին, դիմակաւոր խաղեր եւ հանդէսներ կը կազմակերպեն իրարու յիշեցնելու թէ յաջորդ օրը Մեծ Պահքը կը սկսի:

Մեծ Պահք

Հայ եկեղեցույ ծիսաշարքին համաձայն Բուն Բարեկենդանին յաջորդող Երկուշաբթին, այսինքն այս տարուան Փետրուար 15-ին, կը սկսի Մեծ Պահքի շրջանը: Ան կը տևէ 42 օրեր մինչև Ծաղկազարդի Կիրակին, յետոյ կը շարունակուի շաբաթ մը եւս պահքի օրերով՝ Աւագ Ծաբաթը, որու ընթացքին եկեղեցին հաւատացեալները կը պատրաստէ արժանաւորապէս եւ երկիւղածութեամբ մօտենալու Յիսուս Քրիստոսի Յարութեան տօնին: Մեծ Պահքի բոլոր կիրակիներուն բոլոր եկեղեցիներուն մէջ կը կարդացուին անտարանական առակներ, որոնք հրաւերներ են որ մարդիկ հեռանան իրենց մեղքերէն, մաքրուին եւ պատրաստ ըլլան սուրբ տօնին:

Մարդ միայն հացով չ'ապրիր...

Աւետարանին մէջ գրուած է թէ Քրիստոս իր քարոզչութիւնը սկսելէ առաջ քառասուն օր առանձնացաւ անապատ՝ աղօթքով եւ ծոմապահութեամբ ապրելու համար: «Այդ օրերուն ո՛չ կերաւ եւ ո՛չ ալ խմեց: Երբ քառասուն օրերը ամբողջացան, Յիսուս անօթեցաւ: Սատանան ըսաւ իրեն.

- Եթէ դուն Աստուծոյ որդին ես, հրամայէ՛ որ այս քարը հաց դառնայ: Յիսուս պատասխանեց.

-Օրէնքի գիրքին մէջ գրուած է. «Մարդ միայն հացով չ'ապրիր, այլ՝ Աստուծոյ բոլոր խօսքերով:»

Ղուկաս 4.2-4

Պահքի շրջանը իր սահմանափակումներով, մեղքերու խոստովանութեամբ, մարդը կը հասցնէ իր կատարելութեան եւ հաւատացեալներ անոր միջոցաւ կը փորձեն կիրարկել «Լերան քարոզ»-ին մէջ Յիսուսի ըսած մէկ խօսքը . «կատարեալ եղէք ձեր Երկնաւոր հօրը նման»:

Մեծ Պահքի Կիրակիները

Մեծ Պահքը ունի 7 կիրակիներ, որոնք յատուկ եւ իմաստալից անուններ ունին. ահա անոնցմէ երեքը.-

Ա. Բուն Բարեկենդան.

Մեծ Պահքին նախորդող Կիրակին է. Բարեկենդան կը նշանակէ բարի կեանք՝ աշխարհիկ իմաստով ուրախութիւն, խրախճանք, իսկ կրօնական իմաստով՝ երանելի կեանք, ինչպէս Ադամը կ'ապրէր դրախտին մէջ արտաքսուելէն առաջ:

Բ. Արտաքսման Կիրակի.

Ադամն ու Եւան իրենց անհնազանդութեան պատճառաւ երկար չի մնացին դրախտին մէջ եւ արտաքսուեցան հոնկէ: Մեզի՝ մեղաւորներուս համար Քրիստոս ապաշխարիութեամբ ցոյց տուաւ փրկութեան ճամբան, եւ դրախտին արժանանալու յոյսը:

Գ. Անառակին Կիրակի.

Այս կիրակին կը կրէ այդ օրուան ճաշու անտարանին հատուածին անունը: Մեծ Պահքը ընթացքին մեր ուղեւորութիւնը կը նմանի Անառակ Որդիին ապաշխարութեան յաջորդող դէպի իր հօր տանը վերադարձին:

Պահքը ունի երկու տեսակ առաւելութիւններ. մէկը նիւթական, միւսը հոգեկան:

Առաջինը կենդանական կերակուրներէ հրաժարիլն է իսկ երկրորդը մեղքերու քաւումը: Այս երկու տեսակները իրար կը լրացնեն եւ մէկը առանց միւսին անիմաստ է եւ անբաւարար:

ՏԵԱՌՆՆԴՆԴԱՌԱԶ

Հայաստանեայց եկեղեցւոյ տէրունի տօներէն մէկն է: Ան յիշատակումն է այն օրուան, ուր քառասնօրեայ մանուկ Յիսուսը բերուեցաւ տաճար ու ընծայուեցաւ Աստուծոյ: Այս իսկ պատճառաւ, Տեառնընդառաջը անշարժ տօն մըն է ու կը զուգադիպի Սուրբ Ծնունդէն 40 օր վերջ, Փետրուար 14-ին:

Տեառնընդառաջի օրը եկեղեցիէն ներս կը մատուցուի պատարագ: Եկեղեցիին չորս անկիւնները կը կարդացուին աւետարանի համապատասխանող հատուածներ: Կը յիշատակուին նաեւ ծերունի Սիմոնն ու Աննա մարգարէուհին, երկու անձեր որոնք Յիսուսի տաճար ընծայման ներկայ գտնուած են:

Տեառնընդառաջը նախորդող երեկոյեան ժամերգութեան աւարտին, ծիսակատար քահանան Սուրբ սեղանին վրայի մոմերը կը վառէ եւ ներկայ հաւատացեալները այդ մոմերէն իրենց կարգին կը վառեն մոմեր ու լոյսը կը տանին տուն:

Գիտէի՞ր թէ...
Տեառնընդառաջի մասին կարելի է միայն Ղուկասի աւետարանին հատուածներէն մէկուն մէջ կարդալ: Միւս աւետարանիչները չեն ակնարկած Յիսուսի կեանքի այս դէպքին:

ՂԵՒՈՆԴԵԱՆՔ

Յովսէփ կաթողիկոս, Սահակ եւ Թաթիկ եպիսկոպոսներ, Ղեւոնդ, Մուշէ, Արշէն, Սամուէլ քահանաներ, Քաջաջ եւ Աբրահամ սարկաւազներ եւ այլ հոգեւորականներ, Ղեւոնդեանք անուան տակ կը ճանչցուին:

Ղեւոնդեանց քահանայից տօնը կը տօնուի Վարդանանց տօնի նախորդող Երեքշաբթի օրը որ նաեւ տօնն է բոլոր քահանաներուն:

Պարսից Յազկերտ Բ. թագաւորը, Վարդանանց պատերազմէն ետք, Հայաստանի մէջ ապստամբական նոր խլրտումներ կանխարգիլելու համար, կարգ մը կասկածելի նախարարներու հետ հոգեւորականներն ալ արգելափակեց:

454-ի Քուշանաց դէմ պատերազմի պարտութենէն ետք, Յազկերտ թագաւորը արգելափակուածներէն իւրաքանչիւրը տարբեր ձեւով սպաննեց:

Ղեւոնդեանք հայ եկեղեցականութեան պարծանք ներշնչող սուրբերն են: Հայրենիքի եւ հաւատքի նկատմամբ նուիրումի գաղափարը Ղեւոնդեանք տուին իրենց անձնական օրինակով:

Նորահրաշ՝ Ս. Վարդանանց շարական

Հայաստանեայց եկեղեցին այս տարի Փետրուար 11-ին կը տօնէ Վարդանանց պատերազմի յիշատակը: Պատերազմին պատմականն ու իրողութիւնները բոլորին ծանօթ են: Պարսիկներու Յազկերտ թագաւորին ուղղուած պատասխան-նամակի հետեւեալ եզրափակումը ազդու եւ գեղեցիկ ոճով կ'ամփոփէ կացութիւնը.-

«Այս հաւատքից մեզ ոչ ոք չի կարող խախտել, ոչ հրեշտակները եւ ոչ մարդիկ, ոչ սուրը եւ ոչ հուրը, ոչ ջուրը եւ ոչ էլ որեւէ այլ դառն հարուած...»:

Կրօնա-ազգային բնոյթ ունեցող այս տօնը Հայաստանեայց եկեղեցւոյ ամենէն ատելի ժողովրդականութիւն ունեցող տօներէն մէկն է, որուն հերոս-զօրավարները, իրենց յանձն առած զոհողութիւններուն եւ անխախտ հաւատքին ու յանդգնութեան շնորհիւ սուրբերու կարգին անցած են: Եւ այլ սուրբերու նման, անոնց փառքը հիւսուած է շարականներու միջոցաւ:

Սուրբ Վարդանանցի շարականներէն ամենէն ատելի ծանօթն է «Նորահրաշ պսակաւոր»-ը: Ան Ներսէս Ընդհանրապի ստեղծագործութիւններէն մէկն է, որ Վարդանանց կանոնի «Օրհնութիւն»-ն է: Այլ խօսքով, Վարդանանց տօնի առաւօտեան ժամերգութեան գլխաւոր, կեդրոնական շարականն է եւ առաջին կարգին երգուողը:

Գիտէի՞ր թէ...

«Նորահրաշ պսակաւոր» շարականը բաղկացած է տասը տուներէ եւ ան ծայրակապն է «Ներսէսի Երգ»-ին: Այսինքն եթէ այս շարականի տասը տուներու առաջին տողերէն իւրաքանչիւրին առաջին գիրը առնենք եւ զանոնք քով քովի գետեղելով կարդանք, կը ստանանք «Ներսէսի Երգ» խօսքը:

Ահաւասիկ առաջին չորս տուներու սկիզբները, որոնցմէ իւրաքանչիւրին առաջին գիրերը իրար կապելով պիտի ստանանք «Ներսէսի Երգ» խօսքին սկիզբը: Յաջորդող վեց տուները կու գան ամբողջացնելու խօսքին մնացեալ գիրերը:

« Նորահրաշ պսակաւոր եւ զօրագլուխ առաքինեաց...

Երկնաւոր թագաւորին զինու յաղթեալ պատերազմին...

Րենական լուսով լցեալ արիացեալն քաջն Արտակ...

Սրբափայլ զգեստու պճնեալ ի յերկնաւոր հանդիսադրէն...»

Եկեղեցական բառարան

Յ

Բոլոր Քրիստոնեաներուն համար մեծ սրբութիւն է ՅՈՐԴԱՆԱՆ գետը որուն մէջ Յիսուս մկրտուեցաւ: Այս գետը կը հոսի Մեռեալ Ծովուն մէջ: Հին ժամանակ շատ մը քրիստոնեաներ այս գետին մէջ մկրտուած են: Իսկ այժմ, բազմաթիւ ուխտագնացներ Աստուածայայտնութեան տօնին օրը, այսինքն Յունուար 6 ին, կը մտնեն ՅՈՐԴԱՆԱՆ գետի ջուրերուն մէջ՝ ի յիշատակ Քրիստոսի մկրտութեան:

Ն

ՆՈՐ ԿԻՐԱԿԻ կը կոչուի Ս. Զատիկին յաջորդող առաջին Կիրակին: Յայտնի է որ Քրիստոսի Յարութեամբ Մէկշաբթի օրը նուիրագործուեցաւ եւ դարձաւ Կիրակի, եւ անոր յաջորդող 7րդ օրը կոչուեցաւ Նոր Կիրակի կամ Կրկնազատիկ՝ կրկին Զատիկ: ՆՈՐ ԿԻՐԱԿԻն կը խորհրդանշէ Քրիստոսի Եկեղեցույ հաստատումին եւ ծաալումին սկիզբը:

Շ

ՇԱՊԻԿը՝ Նուիրապետութեան առաջին աստիճանն ունեցողի՝ դպիրի միակ ծիսական հանդերձն է: Անիկա հիմնականին մէջ սպիտակ է, որովհետեւ կը խորհրդանշէ նուիրեալի հրեշտակային մաքրութիւնը: ՇԱՊԻԿը կը ծածկէ զայն կրողին ամբողջ մարմինը՝ ուսէն մինչեւ գարշապար: Անոր վերի մասը կը զարդարուի առանձին կտորով՝ ուսանոցով, որ կարուած է ՇԱՊԻԿին: ՇԱՊԻԿը նուիրապետական բոլոր աստիճաններուն կը մնայ որպէս առաջին զգեստը, որուն վրայէն կը կրեն նուիրապետական յաջորդ աստիճանները խորհրդանշող հանդերձները:

Պատարագիչ քահանայի շապիկը ամբողջովին միայն սպիտակ կ'ըլլայ, առանց ուսանոցի՝ իբրեւ խորհրդանիշ սրբութեան եւ անապականութեան, այն լուսեղէն պատմուճանի, զոր Ադամը Դրախտի մէջ կը կրէր:

Պատարագի զգեստաւորման արարողութեան ժամանակ, ՇԱՊԻԿը հագնելու ընթացքին քահանան կ'ըսէ. «Հագոց'որ ինձ Տէ՛ր, փրկութեան հանդերձ եւ ուրախութեան պատմուճան:

Ո

Հայաստանի մէջ գտնուող Ս. Թադէոս առաքեալի աշակերտներու շարքին էին ՈՍԿԵԱՆՔ, որոնք երկար տարիներ կը ճգնէին լեռներուն մէջ: Իրենց առանձնութեան 43-րդ տարուան ընթացքին անոնք եկան Արտաշէս արքայի պալատը: ՈՍԿԵԱՆՑ քարոզի շնորհիւ դարձի եկան Սաթենիկ թագուհիին հետ Ալաններու աշխարհէն եկած խումբ մը մարդիկ՝ 19 հոգի, որոնք մկրտուեցան եւ պալատէն հեռանալով, բնակութիւն հաստատեցին լեռան մը վրայ՝ Բագրեւանդ գիւղի դիմաց: Իրենց գլխաւորի անունով, ասոնք կոչուեցան Սուքիասեանք:

Շապիկի ուսանոց 1734թ Վաղարշապատ Ս. Էջմիածնի գանձատուն

Յիսուսի խոստումը

Պատասխանէ հետեւեալ հարցումներուն: Իւրաքանչիւր հարցումի պատասխանը թիւ մըն է: Գրէ թիւերը գծիկներուն վրայ, ապա գումարէ զանոնք:

1 - Յիսուսի Առաքեալներուն թիւը _____
Մատթէոս 28:16

2 - Քանի՞ կիներ Յիսուսի գերեզմանը այցելեցին կիրակի օր _____
Մատթէոս 28:1

3 - Յիսուս քանի՞ օրէն յարութիւն պիտի առնեմ կ'ըսէր _____
Մատթէոս 27:63

4 - Խաչուած Յիսուսը ո՞ր ժամուն բարձրաձայն աղաղակեց _____
«Աստուած իմ, Աստուած իմ, ինչո՞ւ լքեցիր զիս»
Մատթէոս 27:46

5 - Քանի՞ հրեշտակներ կային գերեզմանին մօտ _____
Մատթէոս 28:2

Գումարը _____

Յիսուս խոստում մը տուաւ բոլորիս:

Վերը գտած գումարը Մատթէոս 28 ի համարի թիւն է, ուր կը գտնես Յիսուսի խոստումը:

Կարդա՛ եւ ընդօրինակէ հոս՝

_____

_____

_____

Յիսուս կը կանչէ Մատթէոսը - Ղեւիհ
Ղուկաս 5:27-32

Գծիկներուն բառերը ճիշդ կերպով գրէ:

Այս _____ ետք, երբ Յիսուս ելաւ հոնկէ, տեսաւ Ղեւի անունով
ն ք ա թ հ շ է

_____ մը, որ մաքս _____ նստած էր, եւ
ւ ա ք ա մ ս թ ռ
ա ու լ գ լ ն է ձ

ըսաւ անոր .- Ինձի _____ : Ղեւի _____ ամէն ինչ եւ ելաւ ու
է տ է հ լ է g ձ գ է

անոր հետեւեցաւ: Ղեւի Յիսուսի համար մեծ _____ մը սարքեց:
թ ա ճ շ թ ո կ յ է

Փարիսեցիներն ու Օրէնքի _____ սկսան տրտնջալ:
ը ո ս ո ց ն թ է շ լ ի լ

Ինչո՞ւ մաքսաւորներուն եւ _____ հետ կ'ուտէք ու կը խմէք:
է մ ա լ ն թ ո լ ն է թ ո ղ

Յիսուս անոնց պատասխանեց - Առողջները չեն որ _____ պէտք ունին այլ
հիւանդները: j կ շ բ ի ի

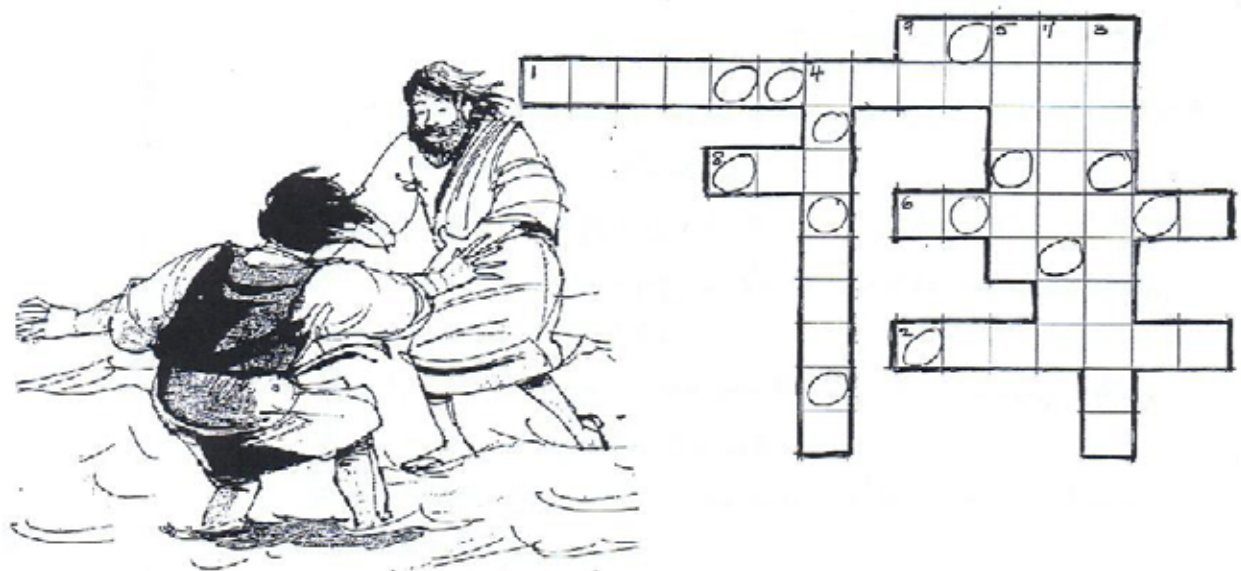
Չեկայ _____ ապաշխարութեան հրաւիրելու, այլ մեղաւորները:
ը ա դ ա ն թ է թ թ

Յիսուս կը քալէ ջուրին վրայէն
Մատթէոս 14:23-33

- 1 - Յիսուս առանձինը լեռ բարձրացաւ աղօթելու, մինչ աշակերտներուն նստակի մէջ էր: (համար 24)
- 2 - Հովը իրենց _____ կը փչէր: (համար 24)
- 3 - Աշակերտներուն _____ երբ տեսան Յիսուս լիճին վրայէն քալելով իրենց քով եկաւ: (համար 26)
- 4 - _____ պոռացին աշակերտները: (համար 26)
- 5 - Յիսուս ըսաւ - «Քաջ եղէք, ես եմ, մի՛ _____ : (համար 27)
- 6 - Պետրոս ըսաւ՝ «Տէր, եթէ դուն ես _____ որ ջուրերուն վրայէն քալելով քովդ գամ: (համար 28)
- 7-8 - Պետրոս սկսաւ քալել, բայց վախցաւ եւ երբ սկսաւ _____ « _____ ազատէ գիս» պոռաց: (համար 30)
- 9 - Յիսուս ձեռքը երկարելով բռնեց, եւ երբ նստակ բարձրացան, _____ դադրեցաւ: (համար 32)

Պակսող բառերը գտիր անտարանի հատուածէն եւ ամբողջացուր վարի խաչբառը: Շրջանակի մէջ առնուած գիրերը գրէ գծիկներուն վրայ եւ տես թէ Յիսուսի ինչ անուն տուին աշակերտները:

Նստակին մէջ գտնուող աշակերտները երկրպագեցին Յիսուսի եւ ըսին՝ իսկապէս դուն _____ :

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Յունուար ամսուան պատասխանները

Մանկապարտեզի անկիւն

1929, 80

հրահանգը, աստղը, առաջնորդեց,
երկրպագեցին, ոսկի, կնդրուկ, զմուռս,
երազի

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ. անկիւն

1. գ. Յունուար 13
2. անուանակոչութիւն
3. ա. Յունուար 6
4. բ. Զուր
5. բ. Յովհաննէս Մկրտիչ
6. գ. Խթում
7. ա. Յունուար 6-ի Ս. Պատարագէն ետք
8. բ. Յունուար 5-ի երեկոյեան
9. բ. Հինգշաբթի՝ Յունուար 14
10. 30

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ. անկիւն

1. գ. Յունուար 13
2. ա. ոսկի, բ. կնդրուկ, գ. զմուռս
3. Հերովդէս
4. Օգոստոս
5. ա. Ս. Ծնունդ
6. Սիմոն ծերունին

7. ա. Յովակիմ եւ Աննա

8. մաս

9. աղանի

10. Դուն ես իմ սիրելի որդիս որուն ես
հաճեցայ

Երկրորդականի անկիւն

1. ա. Յունուար 6
2. բ. 451 Քաղկեդոնի ժողովին
3. Ս. Սարգիս եւ որդին Մարտիրոս եւ 14
զինուորներ
4. ա. Ս. Ծնունդ բ. Անուանակոչութիւն
գ. Յովհաննու Կարապետ դ. Ս. Սարգիս
ե. Ղեւոնդեանց գ. Վարդանանց է. Բուն
Բարեկենդան
5. ա. Եսայի
6. Ս. Սարգիս
7. Ս. Անտոն Ծգնաւոր
8. մեծ, սքանչելի, արուր, Հովիւք,
հրեշտակք, անտիս
9. ծնաւ, Բերլեհեմ, մարդացաւ,
Անբաւելին, խանձարուրս, այրին,
10. Յովհաննէս Մկրտիչ, 14

Եզակի գիրեր Հայերէն գիրերով Sudoku

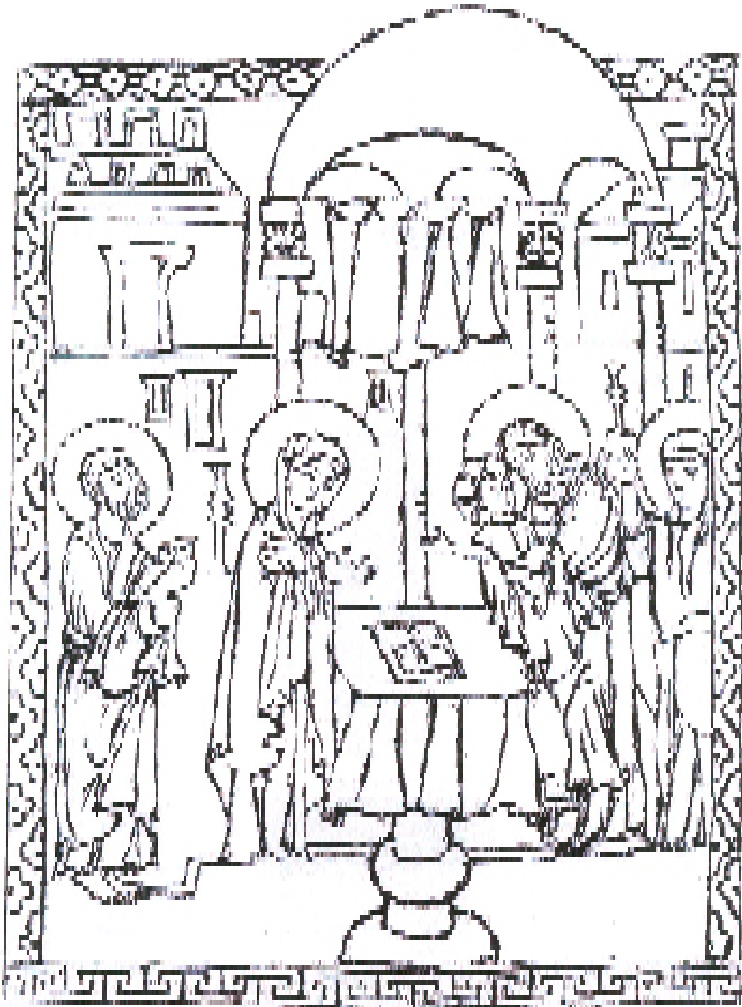
										դ	ե		է	բ				գ
բ	գ	ը	է	թ	ա	զ	ե	դ		ա	է	թ			ը			
ա	զ	ե	դ	բ	ը	է	թ	գ				բ		դ			թ	զ
թ	դ	է	զ	գ	ե	ը	բ	ա						ե	դ	ա		
դ	ա	բ	ե	ը	է	թ	գ	զ			բ	զ				զ	ե	
զ	ը	թ	ա	զ	բ	դ	է	ե				ա	բ	զ				
է	ե	զ	թ	դ	գ	բ	ա	ը		գ	ը			թ		դ		
ը	բ	դ	զ	ա	թ	ե	զ	է					գ			ե	է	թ
ե	թ	գ	ը	է	զ	ա	դ	բ					գ				է	թ
զ	է	ա	բ	ե	դ	գ	ը	թ		զ				է	ա		բ	ը

Նախորդ «Եզակի գիրեր» ուն լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

**Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն**

Յիսուսի տաճար ընծայումը
«Տեառնընդառաջ,
Փետրուար 14»

Ամբողջացո՛ւր ըստ **Ղուկաս
2.22- 32**

Տիրոջ, նուիրուի, տատրակ,
աղանիի, Սիմոն, Սուրբ
Հոգին, Օծեալը, Յիսուսը,
գոհարանեց

Յովսէփն ու Մարիամը մանուկը Երուսաղէմ տարին -----
ընծայելու համար որովհետեւ Տիրոջ Օրէնքին մէջ գրուած է. «Տիրոջ պէտք
է ----- ամէն արու զաւակ, որ մօր առաջին զաւակն է». ինչպէս
նաեւ Տիրոջ Օրէնքին համաձայն զոհ մատուցանելու զոյգ մը -----
կամ ----- երկու ձագ:

Այդ ժամանակ Երուսաղէմի մէջ ----- անունով մարդ մը կ'ապրէր:
Սիմոն արդար եւ աստուածավախ մարդ մըն էր, ----- իրեն
հետ էր եւ վստահեցուցած էր զինք՝ թէ Տիրոջ ----- չտեսած պիտի
չմեռնէր: Արդ, Սուրբ Հոգիէն առաջնորդուած՝ անկա տաճար գնաց: Երբ
ծնողքը մանուկ ----- տաճար բերին, որպէսզի կատարեն այն ինչ
որ Օրէնքը կը պահանջէր մանուկին համար, Սիմոն իր գիրկը
առաւ փոքրիկը եւ ----- զԱստուած:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1.- Յիսուսի ծնունդէն քանի՞ օր ետք զԻնք տաճար բերին Տիրոջ նուիրելու:

- ա.- 8
- բ.- 20
- գ.- 40
- դ.- 451

6. Վարդանանցէն երկու օր առաջ ի՞նչ կը տօնենք:

- Ա.Սուրբ Սարգիս
- Բ.Սուրբ Սահակ Պարթեւ
- Գ.Սուրբ Ղեւոնդեանց Քահանայից
- Դ.Տեառնընդառաջ

2.- Ո՞ր թուականին տեղի ունեցաւ Վարդանանց պատերազմը:

- ա.- 484
- բ.- 303
- գ.- 301
- դ.- 451

7. Ի՞նչ կը նշանակէ Բարեկենդան:

- ա.-Բարի լուր
- բ.- Բարի կեանք
- գ.- Վարդանանք
- դ.- Holloween

3.- Մեծ Պահքի առաջին Ծաբաթ օրը, ո՞ր սուրբին տօնը կը տօնենք: :

- ա.-Սարգիս
- բ.- Թէոդորոս
- գ.- Ոսկեանք
- դ.- Սուրբասեանք

8. Բուն Բարեկենդանին յաջորդ օրը ի՞նչ կը սկսի:

-----

9. Սուրբ Զատկուան յաջորդող Կիրակին կը կոչուի:

--- Կիրակի

4.- Հայերը Փետրուար 14 ին ի՞նչ կը տօնեն:

- ա.-Բարեկենդան
- բ.- St. Valentine
- գ.- Տեառնընդառաջ
- դ.- Holloween

10. Սուրբ Զատկուան յաջորդող Կիրակին կը կոչուի նաեւ:

-----գատիկ

5.- Սուրբ Վարդանանց տօնին յաջորդող Կիրակին ի՞նչ կը կոչուի:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

1.- Յիսուսի ծնունդէն քանի՞ օր ետք
Յովսէփն ու Մարիամը զԻնք տաճար
տարին Տիրոջ նուիրելու:

- ա.- 8
- բ.- 20
- գ.- 40
- դ.- 451

2.- ա. Յունուար 6ը հաշուելով
որպէս առաջին օր, Փետրուարի ո՞ր
օրը Յիսուս առաջին անգամ տաճար
բերին:

- ա.- 12
- բ.- 13
- գ.- 14
- դ.- 15

բ. Հայաստանեայց Եկեղեցին ի՞նչ
կը տօնէ ամէն տարուան Փետրուարի
այդ օրը:

3.- Ի՞նչ կը կոչուի Դպիրին միակ
ծիսական հանդերձը:

4.- Ի՞նչ կը կոչուի Մեծ Պահքի
առաջին կիրակին:

-----

5. Ո՞վ էր Ա. Վարդան
Մամիկոնեանին մեծ հայրը «մօրը
կողմէ» որուն տօնը այս տարի կը
տօնենք Փետրուար 6-ին:

Ա. -----

6. Ե՞րբ կը սկսի Մեծ Պահքը «երկու
շիտակ պատասխան»:

- Ա. Վարդանանցի յաջորդող
Երկուշաբթին
- Բ. Բուն բարեկենդանին յաջորդող
Երկուշաբթին
- Գ. Վարդանանցի յաջորդող
Չորեքշաբթին
- Դ. Բուն բարեկենդանին յաջորդող
Չորեքշաբթին

7. Ո՞վ գրած է «Նորահրաշ
պսակաւոր» շարականը որ կ'երգենք
Վարդանանցին:

-----

8. «Ոսկեանք» որո՞ւն աշակերտած
էին:

-----

9. Յիսուս քանի՞ հատ առաքեալ
ունէր:

-----

10. Ի՞նչ կը կոչենք Մեծ Պահքի
երրորդ Կիրակին:

**Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Երկրորդականի անկիւն**

1- Վարդանանց ճակատամարտի տարին տեղի ունեցաւ 4րդ տիեզերական ժողովը որ հետագային մերժուեցաւ Հայերուն կողմէ: Ո՞ր տեղի ունեցաւ այդ ժողովը:

2- Վարդանանց ճակատամարտէն 33 տարիներ ետք Վահան Մամիկոնեան Պարսիկներուն հետ ստորագրեց դաշնագիր մը որ Հայ ժողովուրդին տուաւ ինքնավարութիւն, Հայ Եկեղեցիին տուաւ ազատ գործելու իրաւունք եւ քանդելու կառուցուած ատրուշանները: Ո՞ր ստորագրուեցաւ այդ դաշնագիրը

3-Հայ Եկեղեցին Փետրուարի ո՞ր օրը կը տօնէ Յիսուսի Տաճար ընծայումը:

4-Սուրբ Սարգիսի նախորդող Երկուշաբթիէն Ուրբաթ օրերը պահք են: Ի՞նչ կը կոչուի այս 5 օրուան պահքը:

5-Տարուան ո՞ր 4 օրերը Ճաշու գիրք չի կարդացուիր:

6- Թիւ 5 հարցումին մէջ նշուած 4 օրերուն յաջորդող օրը Հին Կտակարանի ո՞ր մարգարէին գիրքն է Ճաշու ընթերցումը:

7- Ե՞րբ տեղի ունեցաւ Տիեզերական այն ժողովը, որուն մասնակից 150 հայրապետներուն տօնը այս տարի կը տօնենք Փետրուար 13 ին:

8- Յիսուս քանի՞ օրուան մանուկ էր երբ Տաճար ընծայուեցաւ:

9.- Ամբողջացուր
**ՔԱՆԶԻ ՀԱՅՐ
ՄԵՐ ԶՍՈՒՐԲ**

**ԳԻՏԵՄՔ ԵՒ ՄԱՅՐ
ԶԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ**

ԿԱԹՈՂԻԿԷ

10.- Ո՞ր ականատես սուրբը գրեց Վարդանանց Պատերազմին նկարագրականը:

Կարճ լուրեր Կիրակնօրեայէն

Փետրուար 14 Ին Կիրակնօրեայ Դպրոցը կը տօնէ Վարդանանք եւ Բուն Բարեկենդան, ուր աշակերտները կը ծպտուին Հայկական Տարազներով:

Այս տարուան պահքի առաջարկուած ծոմապահութիւնը հետեւեալն է:

Փետրուար 15 - 21	Ծամոն
Փետրուար 22 - 28	Շաքար
Մարտ 1 - 7	Կոլոնատ, տուրմ
Մարտ 8 - 14	Կազային խմիչքներ (pepsi, 7up, coke, crush)
Մարտ 15 – 21	Հեռատեսիլ, Համակարգիչ, այլ պաստառով խաղեր
Մարտ 22 – 28	Chips
Մարտ 29- Ապրիլ 3	Հաւկիթ

Այս տարուան պահքի ընթացքին սորվելիքները հետեւեալներն են:

Մանկապարտէզի Ա. Բ. եւ Գ. Եւ Նախակրթարանի Ա.

Անսխալ գոց սորվիլ Խաչակնքել, Տէրունական Աղօթքը եւ Հաւատով Խոստովանիմէն համարներ:

Նախակրթարանի Բ., Գ., Դ.

Անսխալ գոց սորվիլ Հաւատով Խոստովանիմի առաջին 12 համարները:

Նախակրթարանի Ե. եւ Զ.

Անսխալ գոց սորվիլ Հաւատով Խոստովանիմի առաջին 18 համարները:

Երկրորդական

Գոց սորվիլ 100րդ (ՂԹ) Սաղմոսը, Նոր Կտակարանի Գիրքերու Շարքը, եւ կարդալ Մարկոսի Աւետարանը

Այս Մեծ Պահքի ընթացքին յիշենք
Նաեւ կարօտեալները ու մեր ունեցածէն
անոնց ալ բաժին հանենք:

www.sourphagop.org/mashdots